

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 738/2024
19.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Биљане Синановић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела трговина утицајем из члана 366. став 3. КЗ и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Решада Плојовића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 66/23 од 07.12.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-По1-1/24 од 04.03.2024. године, у седници већа одржаној дана 19.06.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Решада Плојовића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 66/23 од 07.12.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-По1-1/24 од 04.03.2024. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док се исти захтев, у осталом делу, одбацује.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 66/23 од 07.12.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела трговина утицајем из члана 366. став 3. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца и због извршења кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 2 месеца, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 5 месеци, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 22.07.2022. године до 01.08.2022. године, а коју казну ће издржавати у просторијама у којима станује без примене електронског надзора, с тим да окривљени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова

самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом, према окривљеном АА изречена је мера безбедности забрана вршења позива, делатности и дужности и то забрана вршења позива полицијског службеника у трајању од 1 године од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања ове мере.

Наведеном пресудом, обавезан је окривљени АА да плати на име паушала у корист буџетских средстава Вишег суда у Краљеву износ од 5.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, као и да накнади остале трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем.

Наведеном пресудом, на основу члана 423. тачка 2) ЗКП, окривљени АА ослобођен је од оптужбе да је извршио продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у вези члана 61. КЗ, јер није доказано да је окривљени учинио дело за које је оптужен.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-По1-1/24 од 04.03.2024. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције и бранилаца окривљеног, па је пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 66/23 од 07.12.2023. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Решад Плојовић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и 12) ЗКП, 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП у вези са чланом 437. став 1. ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и члана 441. став 1. ЗКП, а из образложења захтева произилази да је исти поднет и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 440. ЗКП), са предлогом да Врховни суд побијане пресуде у целини или делимично укине и предмет врати на поновну одлуку органу поступка или да побијане пресуде у целини или делимично преиначи и окривљеног ослободи поводом кривичних дела која су му стављена на терет или да умањи казну која му је изречена.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу у коме се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен, односно нема законом прописан садржај.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је окривљени оглашен кривим за кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података, које према наводима изреке извршио тако што је поступао супротно члану 47. Обавезне инструкције о правилима и поступцима у коришћењу информационог система Министарства унутрашњих послова којим је прописано да су сви подаци садржани у јединственом информационом систему у надлежности државе и министарства и означени су степеном тајности „поверљиво“, која према наводима захтева, представља интерну инструкцију, чије кршење може бити основ само за дисциплинску одговорност. У захтеву се даље наводи, да се сходно члану 8. став 1. Закона о тајности података као тајни може означити податак од интереса за Републику Србију, чијим би откривањем неовлашћеном лицу настала штета, а која потреба заштите интереса Републике Србије претежнија од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја, због чега се јединствени матични број грађана из више разлога не може сматрати оваквим податком, а на окривљеног је примењен закон који се не може применити, јер се заштита јединственог матичног броја грађана не пружа Законом о тајности података, већ Законом о заштити података о личности, у коме се у делу значења израза и појмова јасно наводи (члан 4. став 1. тачка 1) да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентит одређен или одредив, посредно или непосредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име, идентификациони број и слично, па за саопштавање тих података, овај закон предвиђа новчане казне, тако да оно што је окривљеном стављено на терет никако не може бити у домену заштите кривичног права, нити може бити кривично дело.

Одредбом члана 98. Закона о тајности података прописано је да ко неовлашћено непозваном лицу саопшти, преда или учини доступним податке или документа који су му поверени или до којих је на други начин дошао или прибавља податке или документа, а који представљају тајне податке са ознаком тајности „интерно“ или „поверљиво“, одређене према овом закону, казниће се затвором од 3 месеца до 3 године.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 2. Закона о тајности података прописано је да је тајни податак у смислу овог закона, податак од интереса за Републику Србију који је законом, другим прописом или одлуком надлежног органа донесеном у складу са законом, одређен и означен одређеним степеном тајности.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 11. Закона о тајности података, прописано је да је корисник тајног податка држављанин Републике Србије или правно лице са седиштем у Републици Србији, коме је издат сертификат од стране надлежног органа, односно страном физичко или правно лице коме је на основу закљученог међународног споразума издата безбедносна дозвола за приступ тајним подацима, као и функционер органа јавне власти који на основу овог закона има право приступа и коришћења тајних података без издавања сертификата.

Одредбом члана 14. Закона о тајности података прописано је да податак из члана 8. овог закона има један од следећих степена тајности: 1) „државна тајна“;... 2) „строго поверљиво“; ...3) „поверљиво“;... 4) „интерно“.

Одредбом члана 47. Обавезне инструкције о правилима и поступцима у коришћењу информационог система Министарства унутрашњих послова (општи акт донет у складу са законом у смислу члана 2. став 1. тачка 2. Закона о тајности података) прописано је да су сви подаци садржани у информационом систему у надлежности државе и Министарства, означени степеном тајности „поверљиво“.

Из изреке првостепене пресуде, у односу на коју је поднет захтев за заштиту законитости, произилази да је у време и на месту ближе означеном у тој изреци окривљени АА у својству службеног лица – полицијског службеника МУП-а РС, ПУ Нови Пазар, начелник ПС Сјеница, способан да схвати значај свога дела, да управља својим поступцима, свестан свога дела и хтео његово извршење и свестан да је његово дело забрањено, неовлашћено непозваном лицу саопштио податке до којих је на други начин дошао, а који представљају тајне податке са ознаком тајности „поверљиво“ одређене према Закону о тајности података, на тај начин што је по захтеву неовлашћеног лица ББ да му пошаље ЈМБГ за лице ВВ поступио супротно члану 47. Обавезне инструкције о правилима и поступцима у коришћењу информационог система Министарства унутрашњих послова, којим је прописано да су сви подаци садржани у информационом систему у надлежности државе и Министарства и означени степеном тајности „поверљиво“, па је од полицијског службеника ПС Сјеница ГГ тражио да изврши проверу кроз ЈИС МУП РС за лице ВВ, што је ГГ и учинила и након извршене провере кроз ЈИС МУП РС путем СМС поруке окривљеном на мобилни телефон послала поруку садржине ЈМБГ ..., након чега је окривљени путем телефона податак из информационог система МУП-а РС-ЈМБГ за лице ВВ усмено издиктирао, односно саопштио ББ, чиме је учинио кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података.

По налажењу Врховног суда, из чињеничног описа радње извршења кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, за које је окривљени АА оглашен кривим у овом кривичном поступку, јасно произилази да је окривљени био свестан да ЈМБГ за ВВ (до ког податка је дошао посредством ГГ, која је на његово тражење извршила увид у ЈИС МУП РС и тако дошла до ЈМБГ ВВ и саопштила му исти), представља тајни податак са ознаком тајности „поверљиво“, у складу са Обавезним инструкцијама о правилима и поступцима у коришћењу информационог система Министарства унутрашњих послова и да је био свестан да тај податак неовлашћено саопштава ББ, који је непозвано лице у смислу члана 2. став 1. тачка 11. Закона о тајности података, као и да је окривљени хтео да ББ саопшти тајни податак, па му је у телефонском разговору издиктирао ЈМБГ ВВ, из чега произилазе сви субјективни и објективни елементи овог кривичног дела, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости од стране овога суда оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног АА захтев за заштиту законитости поднео је и у односу на кривично дело трговина утијацем из члана 366. став 3. КЗ за које је окривљени оглашен кривим, због повреда закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, које формално представљају повреде закона из члана 485. став 4. ЗКП, због којих је окривљеном и његовом браниоцу подношење захтева дозвољено, али у захтеву није конкретизовано у чему се оне састоје, већ се суштински у образложењу захтева оспорава и полемише са чињеничним утврђењима у правноснажној одлуци.

У захтеву се наводи да је окривљени као овлашћено лице контактирао службенике који раде на управним пословима поступајући по притужби грађанина ДД, који је поднео захтев за издавање личних докумената и за чије издавање је био надлежан ЂЂ, да су за издавање тих докумената протекли сви законски рокови, из чега произилази да ЂЂ дужи временски период није предузимао радњу коју је по закону био дужан да предузме, да је окривљени подређене полицијске службенике позвао на одговорност са захтевом да му дају образложење чији је предмет у односу на који је постојала неажурност у раду, као и разлоге за неажурност, да је окривљени поступао у складу са својим овлашћењима и дужностима које је обављао као руководиоца државног органа и да у његовим радњама није било противправности, као и да је окривљени наложио полицијском службенику ЂЂ да изврши своју дужност и предузме службену радњу коју по закону мора предузети, односно да изда лицу на његов захтев документе који му као држављанину РС припадају, да је полицијски службеник ЂЂ самоиницијативно предузео недозвољену службену радњу, како би тиме покрио своју ранију неажурност и незаконито поступање, а да окривљени од ЂЂ никада није тражио да било какав пасош преузме лично, нити је наведено доказано од стране тужилаштва, на који начин се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање (члан 440. ЗКП).

Погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у правноснажној одлуци не представља разлог због кога је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, па иако је захтев у овом делу поднет из формално дозвољеног разлога, суштински се указује на недозвољен разлог за подношење захтева, због чега је Врховни суд захтев, у том делу, оценио као недозвољен.

Бранилац окривљеног АА захтев за заштиту законитости поднео је и због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП и због повреде закона из члана 441. став 1. ЗКП, међутим, како наведне повреде закона у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом прописане разлоге због којих је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, Врховни суд је захтев и у том делу, оценио као недозвољен.

Бранилац окривљеног АА као разлог подношења захтева истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, међутим, како у образложењу захтева уопште не указује у чему се наведена повреда закона састоји, то захтев у овом делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона подразумева како опредељење о којој тачно повреди закона је реч, тако и образложење у чему се та повреда конкретно састоји. Стога је Врховни суд, обзиром да не може по службеној дужности испитивати у чему се евентуална повреда закона састоји, будући да се у складу са одредбама члана 489. став 1. ЗКП креће само у границама поднетог захтева, односно разлога, дела и правца побијања, оценио да поднети захтев у овом делу нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења навео је и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став

1. тачка 12) ЗКП, која није прописана Законом о кривичном поступку, па се Врховни суд, будући да се ради о очигледној грешци, у оцену исте није упуштао.

Из напред наведених разлога, донета је одлука као у изреци, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, у делу у коме је захтев одбијен као неоснован, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, у делу у коме је захтев одбачен.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Милена Рашић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**